

Bohoslužba slova na 30. neděli v mezidobí B

26. – 27. října 2024

O víkendu 26. – 27. října 2024 se ve farnostech, jejichž duchovní správci se účastní coby synodní delegáti synodního shromáždění v Johannisthalu, mají z rozhodnutí biskupa Tomáše konat bohoslužby slova s podáváním svatého přijímání. Pokud ve farnosti není nikdo k tomu pověřený biskupem, může duchovní správce někoho vybrat a jednorázově jej k tomuto úkolu pověřit. Možná forma této bohoslužby následuje níže. Je možné ji přizpůsobit podle místních zvyklostí. Je vhodné, aby se na průběhu bohoslužby aktivně podílelo více věřících (lekce, zpěvy, přednášení přímluv, možnost zapojit se do rozhovoru nad texty a do modliteb, příprava a výzdoba prostoru, sbírka, oznámení akcí apod.). Předsedající vystupuje jako jeden mezi sobě rovnými. Neříká „Pán s vámi“, nemá při předsednických modlitbách rozepjaté ruce a nežehná věřícím.

P - předsedající, V - všichni, L – lektor či lektorka

Pozdrav

P: Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. **V:** Amen.

P: Ať je s námi se všemi milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a společenství Ducha svatého. **V:** Amen.

Přivítání a úkon kajícího

Předsedající může použít tato či podobná slova

P: Sestry a bratři, shromáždili jsme se, abychom vyslechli Boží slovo a měli účast na svatém přijímání. Vítám vás na tomto setkání, kdy chceme slavit den Kristova vzkříšení a nechat se obdarovat pro službu všem lidem. Při této bohoslužbě jsme zvláště v modlitbě spojeni s našimi synodními delegáty v Johannisthalu na synodním shromáždění i s celou církví, která se shromažďuje, aby slavila tajemství smrti a vzkříšení našeho Pána Ježíše Krista. Na začátku ve chvíli ticha uznejme svou slabost a vyznejme svoji důvěru v Boží odpuštění. **(Chvilé ticha)**

P: Svou smrtí a svým vzkříšením jsi nás zachránil,
Pane: Smiluj se nad námi. **V:** Pane, smiluj se nad námi.

P: Stále mezi námi obnovuješ památku svého vykoupení,
Kriste: Smiluj se nad námi. **V:** Kriste, smiluj se nad námi.

P: Zveš nás hříšníky ke svému stolu,
Pane: Smiluj se nad námi. **V:** Pane, smiluj se nad námi.

P: Smiluj se nad námi, všemohoucí Bože, odpusť nám hříchy a doved' nás do života věčného. **V:** Amen.

Gloria

V: Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle.
Chválíme tě. Velebíme tě. Klaníme se ti. Oslavujeme tě.
Vzdáváme ti díky pro tvou velikou slávu.
Pane a Bože, nebeský Králi, Bože, Otče všemohoucí.
Pane, jednorozený Synu, Ježíši Kriste.
Pane a Bože, Beránku Boží, Synu Otce.
Ty, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi.
Ty, který snímáš hříchy světa, přijmi naše prosby.
Ty, který sedíš po pravici Otce, smiluj se nad námi.
Neboť ty jediný jsi Svatý, ty jediný jsi Pán,
ty jediný jsi Svrchovaný,
Ježíši Kriste, se svatým Duchem, ve slávě Boha Otce.
Amen.

Vstupní modlitba

P: Modleme se (*chvilé ticha k osobní modlitbě*)

Všemohoucí, věčný Bože, rozmnož naši víru, naději a lásku,
ať s radostí plníme, co přikazuješ, aby se na nás splnilo, co slibuješ.
Prosíme o to skrze tvého Syna, našeho Pána a bratra,
jenž s tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého
po všechny věky věků.

V: Amen.

Čtení

L: Čtení z knihy proroka Jeremiáše

Tak praví Hospodin: „Oslavujte Jakuba, jásejte nad prvním z národů,
ať je slyšet váš jásot: Zachránil Hospodin svůj národ, zbytky Izraele!
Hle, přivedu je nazpět ze severní země, shromáždím je od končin
země; slepí a kulhaví budou mezi nimi, spolu se ženami v naději
a nedělkami; veliký zástup bude těch, kteří se sem vrátí. Přicházejí
s pláčem, ale útěchou je doprovázím; přivedu je k vodním proudům
přímo cestou, na níž neklopýtnout. Stal jsem se totiž Izraeli otcem,
Efraim je mým provorozencem.“

Slyšeli jsme slovo Boží **V:** Bohu díky

Mezizpěv

Možno bud' zpívat s touto odpovědí či s odpovědí ze Zpěvů s odpovědí lidu, nebo recitovat (pak nejlépe bez odpovědi).

Odp.: Velkou věc s námi udělal Hospodin, naplnila nás radost.

Když Hospodin přiváděl siónské zajatce, byli jsme jako ve snách.
Tehdy byla naše ústa plná smíchu a náš jazyk plný jásotu.

Tehdy se říkalo mezi pohany: „Velkou věc s nimi udělal Hospodin!“
Ano, velkou věc s námi udělal Hospodin, naplnila nás radost.

Hospodine, změň náš osud, jako se mění údolí na jihu země.
Kdo sejí v slzách, žnout budou s jásotem.

Vycházejí s pláčem, když nesou semeno k setí:
přijdou však s jásotem a přinesou své snopy.

Zpěv před evangeliem

Možno zpívat s odpovědí Aleluja (3x), nebo recitovat, nebo nahradit slokou písně.

Aleluja. Náš spasitel Ježíš Kristus zlomil moc smrti a přinesl nám světlo nepomíjejícího života v evangeliu. Aleluja.

Evangelium

P: Slova svatého evangelia podle Marka

Když Ježíš a jeho učedníci s velkým zástupem vycházeli z Jericha, seděl u cesty slepý žebrák, Timaiův syn Bartimaios. Jakmile uslyšel, že je to Ježíš Nazaretský, začal volat: „Synu Davidův, Ježíši, smiluj se nade mnou!“ Mnozí ho okřikovali, aby mlčel. On však křičel ještě víc: „Synu Davidův, smiluj se nade mnou!“ Ježíš se zastavil a řekl: „Zavolejte ho!“ Zavolali tedy toho slepce a řekli mu: „Bud' dobré mysli, vstaň, volá tě!“ On odhodil plášť, vyskočil a přišel k Ježíšovi. Ježíš se ho zeptal: „Co chceš, abych pro tebe udělal?“ Slepce odpověděl: „Mistře, ať vidím!“ Ježíš mu řekl: „Jdi, tvá víra tě zachránila!“ A ihned začal vidět a šel tou cestou za ním.

Slyšeli jsme slovo Boží

V: Bohu díky

Slova biskupa Tomáše k evangeliu

Sestry a bratři i dnešní evangelium nám připomíná, že jsme poutníci na společné cestě. Stejně jako ti, kteří jsou součástí celosvětové synody o synodalitě, která v těchto dnech právě vrcholí v Římě. Stejně jako účastníci naší diecézní synody, která se ke svému prvnímu shromáždění v těchto dnech setkává v Johannisthalu. Z vaší farnosti se účastní (doplnit jméno či jména místních synodních delegátů) a z kněží vašeho vikariátu pak (doplnit jméno či jména delegátů – kněží z vikariátu). Tak na ně zvláště nyní myslete v modlitbě. I oni se pokoušejí společně s ostatními delegáty a delegátkami pravdivě popsat, hlouběji porozumět a s nadějí přijmout reálnou situaci, ve které v naší plzeňské diecézi žijeme.

V čem nás na této naší společné cestě může inspirovat dnešní evangelium?

V něm jsme slyšeli: „**Když Ježíš a jeho učedníci s velkým zástupem vycházeli z Jericha...**“

Na naší společné cestě tedy především nesmí chybět Ježíš uprostřed nás. Synoda není jen nějakým sociologickým výzkumem, ani jen nějakým hraním si na to, jak se máme rádi. Synoda bez Boha uprostřed, bez vtěleného Krista, by nebyla synodou. On musí být ve středu celého synodního dění. Proto jsme zde v Johannisthalu také zahájili naše synodní setkání celodenní rekolekcí, ve které jsme Krista zvali do středu všech našich rokování.

Na naší společné cestě dále nesmějí chybět ostatní Jeho učedníci. A to jsme my všichni, všichni křesťané, staří i mladí, konzervativní i liberálové, my všichni pokřtění. Putujeme spolu. Nejsme ti dokonalí. Někdy se mezi sebou hádáme, kdo je důležitější. Někteří z nás se perou o první místa. Někteří na sebe žárlí. A někteří stále něčemu nerozumějí nebo se navzájem nechápou. Ale to není nic nového, vzpomeňme si na evangelium minulé neděle o snaze Jakuba a Jana získat výhodná místa v Božím království. A na následnou žárlivou hádku mezi všemi učedníky. Ale stejně jako oni, i my jsme Kristovi učedníci a učednice na společné cestě a patříme k sobě.

A do třetice na naší společné cestě nesmějí chybět zástupy. Tedy ti, s kterými žijeme, kteří jsou okolo nás doma, v sousedství, v práci, ve škole. Naši kamarádi a známí, kteří se ke Kristu zatím nehlásí. I oni patří na naši společnou cestu. Vždyť nechceme žít v nějaké katolické rezervaci. A Bohu díky to u nás v plzeňské diecézi vlastně ani není možné.

Toto je tedy první poselství dnešního evangelia: Putujeme společně v takto členité skupině. Ježíš shromažďuje své blízké, ne protože jsou lepší, ale protože se vydali na cestu a slyší jeho slovo. A spolu s námi touží oslovit i ony zástupy, které jsou okolo nás, s námi i proti nám.

A v takto pestrém společenství, na této „společné cestě“, se pak v příběhu dnešního evangelia stanou dva zázraky:

Tím prvním je proměna samotných učedníků. V evangeliu jsme slyšeli: „**Seděl tam u cesty slepý žebrák... mnozí ho okřikovali, aby mlčel.**“

Žebrák sedí „na kraji cesty“. Vyloučený z pozornosti kolemjdoucích se touží setkat s Ježíšem, i když jej zatím nevidí. Navíc jej „mnozí“, tedy – dle souvislosti s jinými Markovými texty – i učedníci, tvrdě „okřikují“.

A Ježíš do tohoto zmatku říká: „**Zavolejte ho!**“ Podívejte se na toho žebráka vlídně i přes to, že vás jeho jednání štvě...

A teď se stane první zázrak – proměna učedníků, kteří okřikují toho, kdo sedí vedle cesty – v učedníky, kteří za ním jdou, zavolají ho a řeknou mu: „**Bud' dobré myslí, vstaň, volá tě!**“

Právě toto je tím prvotním a největším zázrakem dnešního příběhu: že z učedníků Kristových, kteří nechtějí, aby je někdo rušil, a ještě to možná schovají za zbožné důvody, se konečně stávají lidé, kteří vycházejí vstříc potřebě člověka, který sedí za okrajem cesty.

Ovocem tohoto prvního zázraku jsou jejich slova: „**Bud' dobré myslí!**“ Toto říkají žebrákovi ti, kteří jej před chvilkou okřikovali: „Vzchop se, vzuž se, narovnej se!“ Tito učedníci mu neříkají: Musíš se napřed naučit katechismus, nebo musíš napřed přestat hřešit, nebo musíš napřed tohle či tamto, musíš se nechat vyzkoušet z toho, jestli znáš Desatero, nebo jestli znáš Otčenáš... Nic z toho. Říkají mu: Měj naději! Podívej se svým vnitřním zrakem jinam, než jenom na tu bariéru, která tě odděluje od ostatních! Podívej se na Ježíše! „**Vstaň, volá tě!**“ Nechej se oslovit mocným Ježíšovým slovem, které v nás samotných učinilo tento zázrak otevřenosti a překročení našich vnitřních hranic a bloků vůči tobě.

I to, že se ze slepce stal vidoucí, je hlubokým a reálným znamením duchovního prohlédnutí učedníků. I on totiž napřed seděl „**na kraji cesty**“, nehybně, marně, bezbranně... A nakonec se dal do pohybu a „**šel tou cestou za Ježíšem**“.

Druhý zázrak prohlédnutí slepého a jeho následování Krista je tedy možný jen proto, že se udál ten první: vnitřní proměna učedníků samotných. Aby se mohl udát tento druhý zázrak, musel se předtím stát onen základní „synodální“ zázrak uzdravení učedníků z jejich elitářského a ustrašeného postoje.

Myslím, že i dnešní Ježíš nám všem říká: „**Zavolejte je!**“ Zavolejte všechny, kteří jsou za okrajem vaší pozornosti. Zavolejte všechny, které jste doposud vylučovali. Pronikněte oponou své pasivity a rezignace a zavolejte je! Zavolejte ty lidi, kteří jsou za hranicemi vaší pozornosti, vaší farnosti, vašich společenství. Udělejte k nim první krok!

Možná i vy, kteří jste sami zranění a patříte k Ježíšovým učedníkům a učednicím, můžete udělat první krok k těm, kteří jsou zraněni podobně jako vy, či ještě více. Možná právě vy máte šanci, dar a schopnost překročit ty oddělující hranice jako první, protože vy sami jste marně čekali, že je někdo překročí směrem k vám. Kdo jiný je teď může s větším porozuměním překročit a udělat ten krok ven za těmi, kdo také volají o pomoc?

Věřím, že inspirováni a povzbuzeni Ježíšem můžeme tento krok udělat i my. Možná nejprve pouze v modlitbě s prosbou, aby nás Bůh posílil. A teprve poté aby nám ukázal, ke komu právě nás posílá i fyzicky s radostnou zvěstí dnešního evangelia: „Bud' dobré myslí, volá tě!“

Bratři a sestry, se všemi delegátkami a delegáty Vás moc zdravíme z Johannisthalu. A já osobně vás zdravím s pevnou nadějí, že se s otevřeností, o které jsme slyšeli v dnešním evangeliu, budeme i my společně (jak zaznívá v naší synodní modlitbě) „učit v lásce naslouchat jedni druhým, odvážně odkrývat Ježíšovu pravdu a s nadějí se vydávat po cestách života.“

A budeme na této společné cestě svědky zázraků!

Váš biskup Tomáš

Apoštolské vyznání víry

V: Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země. I v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho; jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Ponciem Pilátem, ukřižován umřel i pohřben jest; sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých; vstoupil na nebesa, sedí po pravici Boha, Otce všemohoucího; odtud přijde soudit živé i mrtvé. Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, společenství svatých, odpuštění hříchů, vzkříšení těla a život věčný.

Modlitba věřících

P: S důvěrou se nyní obraťme na Krista, neboť Otec ho poslal, aby byl celý svět zachráněn, a odpovídejme: *Pane, smiluj se.*

- Prosme za celou putující církev, aby byla srozumitelná pro dnešní svět a mohla být domovem a útočištěm pro všechny hledající.
- Prosme za naši diecézi, abychom byli otevření Duchu svatému a dokázali společně hledat další cesty víry.
- Prosme za generální shromáždění diecézní synody v Johannisthalu, za moudrost Ducha pro delegáty, ochotu nechat se překvapit a dar jednoty.
- Prosme za jednotlivé farnosti, abychom si dokázali vzájemně naslouchat, čerpat z našich odlišností a jako jeden Boží lid přispívali k šíření Kristova království.
- Prosme za lidi v nesnázích, za lidi na okraji a za nemocné.
- Prosme za ukončení války na Ukrajině a na Blízkém východě.
- Prosme za ty, s nimiž se denně setkáváme, za naše rodiny a za celé naše město (naši obec) ... *Možno doplnit prosby za místní potřeby...*

V: Bože, náš milosrdný Otče, ty nikdy neopouštíš svůj lid.

Procházíš s námi vším, co prožíváme,
a bez podmínek miluješ každého člověka.

Naplňuj nás svým Duchem, abychom na společné synodní cestě
v lásce naslouchali jedni druhým, odvážně odkrývali Ježíšovu pravdu
a s nadějí se vydávali po cestách života.

O to prosíme skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Maria, průvodkyně na cestě, oroduj za nás!

Předsedající či jiná k tomu pověřená osoba přinese ciborium s eucharistií na oltář.

Přenášení je možné doprovázet nějakou adorační písní, může být ale i v tichosti.

Děkuvzdání

P: Žalmista říká: „Pojďme, jásejme Hospodinu, oslavujme Skálu své spásy, předstupme před něho s chvalozpěvy a písněmi mu zajásejme“ (Ž 95,1). Vzdejme tedy nyní i my chválu a dík našemu nebeskému Otci:

Následuje recitace některého z uvedených žalmů, nebo zpěv písně chvály, nebo zpěv nějakého chvalozpěvu (např. z Kancionálu) dle místních zvyklostí.

Žalm 98,1-6

Zpívejte Hospodinu píseň novou, neboť učinil podivuhodné věci, zvítězil svou pravicí, svou svatou paží! Hospodin dal poznat svoji spásu, zjevil před očima pronárodů svoji spravedlnost, na své milosrdenství se rozpomenul, na svou věrnost domu Izraele. Spatřily všechny dálavy země spásu našeho Boha.

Hlahol Hospodinu, celá země, dejte se do plesu, pějte žalmy, pějte Hospodinu žalmy při citaře, při citaře necht' zazvučí žalmy; s doprovodem trub a polnic.

Žalm 103,1-5

Dobrořeč, má duše, Hospodinu, celé nitro mé, jeho svatému jménu!
Dobrořeč, má duše, Hospodinu, nezapomínej na žádné jeho dobrodiní!

On ti odpouští všechny nepravosti, ze všech nemocí tě uzdravuje, vykupuje ze zkázy tvůj život, věnčí tě svým milosrdenstvím a slitováním, po celý tvůj věk tě sytí dobrem, tvé mládí se obnovuje jako mládí orla.

Modlitba Páně

P: Ve společenství se všemi, kdo vyznávají Kristovo jméno, pomodleme se modlitbu, kterou nám odkázal Pán Ježíš:

A všichni společně pokračují:

V: Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvět' se jméno tvé, přijď' království tvé, buď' vůle tvá, jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť' nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.

A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého.

Neboť tvé je království i moc i sláva navěky. Amen.

Předsedající se sepjatýma rukama říká:

P: Pane Ježíši Kriste, tys řekl svým apoštolům:
Odkazuji vám pokoj, svůj pokoj vám dávám.
Nehleď tedy na naše hříchy, ale na víru své církve,
a podle své vůle ji naplňuj pokojem a ved' k jednotě.
Neboť ty žiješ a kraluješ na věky věků.

V: Amen.

P: Pozdravte se navzájem pozdravením pokoje!

Protože se nekoná lámání chleba, neříká se Beránku Boží.

Potom předsedající vezme ciborium s eucharistií, jednu z hostií drží nad ním poněkud pozdvihnutou a obrácen k přijímajícím říká (věřící při tom stojí):

P: Hle, Beránek Boží, ten, který na sebe vzal hříchy světa.
Blahoslavení, kdo jsou pozváni k večeři Beránkově.

V: Pane, nezasloužím si, abys ke mně přišel,
ale řekni jen slovo, a má duše bude uzdravena.

Bude-li podávající sám přijímat, přijme nyní eucharistii a pak podává ostatním.

Přijímání může být doprovázeno nějakou vhodnou písní.

Předsedající či k tomu pověřená osoba odnese ciborium do svatostánku.

Modlitba po přijímání

Bože, ty nám dáváš svátostný pokrm, veliký dar své lásky;
upevňuj a rozněcuj v nás tuto lásku, abychom žili v trvalém spojení
s tvým Synem a učili se ho poznávat a milovat také v našich bratřích
a sestrách. Neboť on s tebou žije a kraluje na věky věků. Amen.

Ohlášky a propuštění

*Předsedající či k tomu pověřená osoba informuje shromážděné o bohoslužbách
a dalším dění ve farnosti během příštího týdne.*

P: Ať nám žehná a chrání nás všemohoucí a milosrdný Bůh,
Otec i Syn i Duch svatý.

V: Amen.

P: Jděte ve jménu Páně.

V: Bohu díky.

Na závěr je možné zpívat nějakou vhodnou píseň na cestu nebo se rozejít v tichosti.